

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาในสถานการณ์การสอนทางคลินิก วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในเทคนิคศึกษาในหอผู้ป่วย และมีประสบการณ์การสอนมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี วุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาตรีทางการพยาบาล หรือสูงกว่า ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ 4 ปี จำนวน 24 แห่ง

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร ได้แก่ อาจารย์ซึ่งปฏิบัติงานในเทคนิคศึกษาในหอผู้ป่วย และมีประสบการณ์การสอนมาแล้ว อย่างน้อย 1 ปี ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเลือกสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงมา 2 แห่ง คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้วิธีการสังเกตในการรวบรวมข้อมูล จึงเห็นความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และความสามารถในการเข้าถึงบริบทของการศึกษาของผู้วิจัยเป็นสำคัญ จำนวนอาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี มีทั้งหมด 44 คน และ 56 คน ตามลำดับ ผู้วิจัยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้อาจารย์ในสถาบันทั้งสองแห่งทราบ มีอาจารย์ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 67 คน เป็นอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี ชลบุรี 30 คน และอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 37 คน

ในระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่สังเกตอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในเทคนิคศึกษาในหอผู้ป่วย และมีประสบการณ์การสอนมาแล้ว

อย่างน้อย 1 ปี ทุกคน ในช่วงเวลาระหว่าง 7.30 -12.00 น. ตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2537 ถึงวันที่ 26 สิงหาคม 2537 เมื่อเสร็จสิ้นระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลที่กำหนดมีอาจารย์เป็นตัวอย่างประชากร รวม 48 คน เป็นอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี 21 คน และอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชุด คือ

- ชุดที่ 1. แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา
  - ชุดที่ 2. คู่มือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา
  - ชุดที่ 3. แบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาล
- เครื่องมือทั้ง 3 ชุดมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. จากการสังเกตปฏิสัมพันธ์ ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เป็นเวลา 1 สัปดาห์ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน ถึงวันที่ 29 เมษายน 2537 โดยสังเกตทั้งในด้านคำพูดและไม่ใช่ว่าพูด เช่น กิริยาท่าทาง การเคลื่อนไหว การแสดงออกทางสีหน้า แววตา การใช้น้ำเสียงที่แสดงออกต่อกันในสถานการณ์การสอนทางคลินิกบนหอผู้ป่วยโรงพยาบาลชลบุรี

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา แบบบันทึกนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาใน 5 ลักษณะ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ การเป็นแบบอย่าง การยอมรับความเป็นบุคคล การดูแลเอาใจใส่ และ การสนับสนุน ปรึกษาปรึกษา

แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยทฤษฎี และแนวคิดของแฟลนเดอร์ส (Flanders, 1970) แกลโลเวย์ (Galloway, 1968) ปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้ของเคาเตอร์ (Couture, 1991) และ แนวคิดปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ของพาร์โด (Pardo, 1991) ซึ่งประกอบด้วยปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาใน 5 ลักษณะ รวมทั้งสิ้น 31 ข้อ ดังนี้คือ

การส่งเสริมการเรียนรู้	9	ข้อ
การเป็นแบบอย่าง	6	ข้อ
การยอมรับความเป็นบุคคล	5	ข้อ
การดูแลเอาใจใส่	5	ข้อ
การสนับสนุนระดับประคอง	6	ข้อ

4. ลักษณะของเครื่องมือชุดนี้เป็นแบบสังเกตปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วยพฤติกรรมทั้งสิ้น 31 รายการ หากสังเกตพบพฤติกรรมใดให้ 1 คะแนนต่อพฤติกรรม ถ้าไม่พบพฤติกรรมนั้น ๆ ในการสังเกตให้ 0 คะแนนในพฤติกรรมนั้น

ชุดที่ 2 คู่มือวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยการนำเอาพฤติกรรมย่อยจากแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา มากำหนดเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าพฤติกรรมที่แสดงออกมานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ นักศึกษาพัฒนาเกิดการเรียนรู้เกณฑ์ในการตัดสิน คือ ถ้ามีพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเกิดขึ้นในแต่ละลักษณะของปฏิสัมพันธ์ ถือว่าอาจารย์มีปฏิสัมพันธ์ในลักษณะนั้นเกิดขึ้น

การคิดคะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษานี้ 5 ลักษณะ คือ การส่งเสริมการเรียนรู้ การเป็นแบบอย่าง การยอมรับความเป็นบุคคล การดูแลเอาใจใส่ และการสนับสนุนระดับประคอง การกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละลักษณะ ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดขึ้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบอีกครั้ง

คะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ จัดออกเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	8.3-9.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	5.9-8.2
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	1.0-5.8

คะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาด้านการเป็นแบบอย่าง จัดออกเป็น 3 ระดับ ตามเกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	5.9-6.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	5.0-5.8
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	1.0-4.9

คะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาด้านการยอมรับความเป็นบุคคล จัดออกเป็น 3
ระดับ ตามเกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	4.9-5.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	4.0-4.8
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	1.0-3.9

คะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาด้านการดูแลเชื้ออาหาร จัดออกเป็น 3 ระดับ
ตามเกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	4.6-5.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	2.5-3.5
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	1.0-2.4

คะแนนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาด้านการสนับสนุนประทับประคอง จัดออกเป็น
3 ระดับ ตามเกณฑ์เฉลี่ยของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	5.6-6.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	4.3-5.5
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	1.0-4.2

คะแนนปฏิสัมพันธ์รวมของอาจารย์กับนักศึกษา จัดออกเป็น 3 ระดับตามเกณฑ์เฉลี่ย
ของคะแนน คือ

มาก	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	28.7-31.0
ปานกลาง	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	23.8-28.6
น้อย	มีคะแนนอยู่ระหว่าง	20.0-23.7

ชุดที่ 3 แบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลของ สดากวลย์ ภูมิวิษุเวช
(2528) ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหาความชัดเจนและความ
เหมาะสมของภาษาที่ใช้จากผู้ทรงคุณวุฒิ และถือว่ามีความตรงตามเนื้อหา มีลักษณะดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลในลัทธิพรตนิยม

จินตนิยม ปฏิปัตตินิยม และอรรถิภาวมนุษยนิยม จำนวน 50 ข้อ คือ

ด้านจุดมุ่งหมายของการศึกษา	16	ข้อ
ด้านองค์ประกอบของการศึกษา	24	ข้อ
หลักสูตร	7	ข้อ
ครู	7	ข้อ
ผู้เรียน	5	ข้อ
โรงเรียน	5	ข้อ
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	10	ข้อ

แบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลของลดาวัลย์ ภูมิวิษุเวช ได้นำไปทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาลที่มีคุณสมบัติคล้ายกับตัวอย่างประชากรในการวิจัยประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 32 คน วิทยาลัยพยาบาลสระบุรี 18 คน นำมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนที่ 2 โดยใช้หลักสูตรคูเคอร์-ริชาร์ดสัน เค-อาร์ 20 ได้ความเที่ยงดังนี้

ลัทธิพรตนิยม	ค่าความเที่ยงเท่ากับ	0.61
ลัทธิจินตนิยม	ค่าความเที่ยงเท่ากับ	0.67
ลัทธิปฏิบัตินิยม	ค่าความเที่ยงเท่ากับ	0.60
ลัทธิอรรถิภาวมนุษยนิยม	ค่าความเที่ยงเท่ากับ	0.72

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลของ ลดาวัลย์ ภูมิวิษุเวช ส่วนที่ 2 จำนวน 50 ข้อ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ ก., ข., ค., และ ง., ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลในลัทธิพรตนิยม จินตนิยม ปฏิบัตินิยม และ อรรถิภาวมนุษยนิยม นำมาตัดข้อเลือกที่เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาในลัทธิพรตนิยม และ จินตนิยม ฉะนั้นแบบสอบถามนี้จึงประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลลัทธิปฏิบัตินิยมและอรรถิภาวมนุษยนิยม และเป็นแบบเลือกตอบ ก. และ ข.

การหาความตรงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น และผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เกณฑ์การให้คะแนนต่าง ๆ และให้ข้อเสนอแนะ

ในการปรับปรุง แก้ไข การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือนี้คือเกณฑ์ว่า ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกันเป็นจำนวน 80 % ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ

การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา และแบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาลไปหาความเที่ยงดังนี้

1. แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา

1.1 คัดเลือกผู้ช่วยวิจัยซึ่งเป็นพยาบาลวิชาชีพ

1.2 ให้ผู้ช่วยวิจัยศึกษารายละเอียดเครื่องมือประมาณ 1 สัปดาห์

1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันอภิปรายเครื่องมือทุกฉบับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการใช้เครื่องมือถูกต้องตรงกัน

1.4 นัดหมายเวลา และสถานที่ ที่จะทำการสังเกต โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะต้องไปสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาพร้อมกันในสถานการณ์การสอนทางคลินิกเดียวกัน

1.5 ภายหลังจากสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย บันทึกผลการสังเกตลงในแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา

1.6 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ทำการสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาใน 5 สถานการณ์ จำนวน 10 ครั้ง

1.7 จากผลการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ในแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา นำมาหาความเที่ยงของการสังเกตโดยใช้สูตร Polit and Hungler, (1987)

จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน

ความเที่ยงของการสังเกต = $\frac{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน}}{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน} + \text{จำนวนการสังเกตที่ต่างกัน}}$

จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน + จำนวนการสังเกตที่ต่างกัน

จากการคำนวณ ได้ค่าความเที่ยงของการสังเกต = 0.87 (ดูรายละเอียดการคำนวณในภาคผนวก)

2. แบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาล นำไปทดลองใช้กับอาจารย์พยาบาล

ที่มีคุณสมบัติคล้ายกับตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือ อาจารย์ในวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี
กรุงเทพฯ จำนวน 30 คน และน้ำหนักเกณฑ์ที่ได้มาคำนวณหาความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนที่ 2 โดยใช้
สูตรคูเดอร์-ริชาร์สัน (ประคอง กรรณสูต, 2535)

$$r_{xx} = \frac{n}{n-1} \left(\frac{s_x^2 - \sum_{i=1}^n p_i q_i}{s_x^2} \right)$$

r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

n = จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถาม

p_i = สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกแต่ละข้อ

q_i = สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดแต่ละข้อ

$\sum_{i=1}^n p_i q_i$ = ผลรวมของความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

s_x^2 = ความแปรปรวนของคะแนนที่วัดได้ทั้งหมด

จากการคำนวณได้ค่าความเที่ยงดังนี้

ลัทธิปฏิบัตินิยม   ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83

ลัทธิอัตถิภาวนิยม   ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.83

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 สร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 คัดเลือกผู้ช่วยทำการวิจัย โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้ คือ เป็นพยาบาลวิชาชีพ มาแล้วอย่างน้อย 1 ปี และมีความสนใจที่จะเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 2 ท่าน

1.3 การเตรียมผู้ช่วยทำการวิจัย

1.3.1 การแนะนำตัวผู้วิจัย แก่ผู้ช่วยวิจัยและแจ้งให้ผู้ช่วยวิจัยทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.2 ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.3 อธิบายเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แก่ผู้ช่วยวิจัย

1.3.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยร่วมกันอภิปรายเครื่องมือทุกฉบับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการใช้เครื่องมือตรงกัน

1.3.5 นัดหมายเวลา และสถานที่ ที่จะทำการสังเกต โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยจะต้องไปสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาพร้อมกัน ในสถานการณ์การสอนทางคลินิก เดียวกัน

1.3.6 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย บันทึกผลการสังเกตลงในแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ภายหลังก่อนสิ้นสุดการสังเกตในแต่ละสถานการณ์เพื่อหลีกเลี่ยงการบันทึกจากความจำ

1.3.7 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ใน 5 สถานการณ์ จำนวน 10 ครั้ง

1.3.8 หาค่าความเที่ยงของการสังเกต จากผลการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

2. ขั้รวบรวมข้อมูล

2.1 ขออนุมัติผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลและโรงพยาบาล ในการเข้าเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้เวลาสำหรับการเข้าร่วมปฏิบัติงานกับอาจารย์พยาบาลกลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 8 สัปดาห์ เริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2537-26 สิงหาคม 2537 การสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและในโอกาสนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าหาข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอนและปรัชญาการศึกษาพยาบาลโดยใช้แบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาล

2.1.1 ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคย และขอความร่วมมือจากอาจารย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการสังเกตการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

2.1.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแนวคิดทางปรัชญาการศึกษาพยาบาล แก่อาจารย์และให้รหัสอาจารย์เป็นตัวอย่างประชากร ไว้เป็น 01,02,.....,48

2.2 สํารวจตารางปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลในช่วงเวลาของการสังเกตซึ่งกำหนดไว้ ระหว่าง 7.30 - 12.00 น. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยรวมปฏิบัติงานกับอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา

2.3 ขึ้นตอนดำเนินการสังเกตผู้วิจัยและผู้ช่วย แนะนำตัวและทําความคุ้นเคยกับอาจารย์ที่จะขึ้นสังเกตอย่างน้อย 1 วันก่อนลงมือเก็บข้อมูลเพื่อสร้างความคุ้นเคย วิธีการสังเกตที่เลือกใช้คือชนิดไม่ปกปิด / มีส่วนร่วมในเหตุการณ์ (No-concealment/Intervention) คือผู้ถูกสังเกตรู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกต ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมดำเนินการสังเกตปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาพยาบาลในสถานการณ์ดังต่อไปนี้ คือการทักทายปราศรัยเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี การพูดคุยกับนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับ เรื่องทั่วไปและปัญหาที่เกิดขึ้น การประชุมปรึกษาที่มการพยาบาล การเยี่ยมตรวจและการสอนในคลินิก ดังนั้นในอาจารย์ 1 คน จะต้องมีการสังเกตให้ครบ 5 สถานการณ์ สถานการณ์ละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 5 ครั้ง หากว่าไม่สามารถสังเกตในวันเวลาที่กำหนด จะต้องทำการสังเกตให้ครบในวันเวลาถัดไป

2.3.1 การบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยจะอยู่ในที่ที่เหมาะสม สามารถได้ยินคำสนทนาและปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน โดยไม่รบกวนปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาโดยใช้แบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา ผู้วิจัยบันทึกการสังเกตในแบบบันทึกทันทีภายหลังสิ้นสุดในแต่ละครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงความไม่เที่ยงตรงของการบันทึก

2.3.2. การสังเกตในแต่ละสถานการณ์ ผู้วิจัยเริ่มสังเกตจากการเริ่มต้นมีปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาเป็นเวลา 10 นาที พัก 5 นาที เพื่อบันทึกการสังเกตจากนั้นเริ่มต้นสังเกตต่อไปอีก 10 นาที แล้วพัก 5 นาที เพื่อบันทึกการสังเกต แล้วเริ่มต้นสังเกตต่อไปจนจบสถานการณ์นั้น ๆ หากว่าสถานการณ์นั้นที่ปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นไม่ถึง 10 นาที ถือว่าสิ้นสุดการสังเกต 1 สถานการณ์ แล้วบันทึกการสังเกตลงในแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา

ในกรณีที่เป็สถานการณ์ซึ่งเกิดในช่วงสั้น ๆ น้อยถึง 10 นาที เช่นการทักทายปราศรัยเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี ให้ทำการสังเกตจนจบสถานการณ์ แล้วบันทึกการสังเกตลงในแบบบันทึกปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาพยาบาล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของอาจารย์ วิเคราะห์เป็นค่าร้อยละ
2. ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษาจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาประสบการณ์

การสอน และปรัชญาการศึกษาพยาบาลวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์กับนักศึกษา เปรียบเทียบความแตกต่างตามอายุระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการสอน และปรัชญาการศึกษาพยาบาล วิเคราะห์โดยใช้ t-test และ ANOVA

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/pc+ (Statistical package for the Social Sciences)